



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Opolu

LOP.410.001.05.2020

Rafał Tkacz  
Dyrektor Delegatury  
Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Opolu  
ul. Piastowska 14, 45-082 Opole

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. - wykonanie planu finansowego Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Opolu - w ramach części 11 *Krajowe Biuro Wyborcze*

## I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Opolu <sup>1</sup>
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Tkacz, Dyrektor Delegatury <sup>2</sup> , od 1 stycznia 2006 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli <sup>3</sup>
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Rafał Marynowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/18/2020 z 13 stycznia 2020 r. 2. Krzysztof Rajczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/22/2020 z 13 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 1-4)

## II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. kontrolowanej jednostki pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,</li><li>– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,</li><li>– prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie odnoszącym się do dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań,</li><li>– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych.</li></ul> <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>– analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,</li><li>– kontroli prawidłowości zmian planu finansowego wynikających z podziału rezerw celowych,</li><li>– kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,</li><li>– kontroli prawidłowości blokad,</li><li>– szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,</li><li>– analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,</li><li>– analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,</li><li>– analizy stanu zobowiązań,</li></ul>

<sup>1</sup> Dalej: KBW Delegatura w Opolu lub Delegatura.

<sup>2</sup> Dalej: Dyrektor.

<sup>3</sup> Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

- dokonania przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych prowadzonych przez kontrolowaną jednostkę,
- szczegółowej kontroli wybranych zapisów i dokumentów księgowych,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.

### III. Ocena ogólna<sup>4</sup> kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez kontrolowaną jednostkę planu finansowego na 2019 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości.

W wyniku kontroli obejmującej 483,3 tys. zł, tj. 18,6% wydatków ogółem Delegatury (bez dotacji dla gmin) stwierdzono, że wydatków tych dokonywano z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych<sup>5</sup>. Nie stwierdzono przypadków niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania tych środków. Środki z rezerwy budżetowej zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, co stwierdzono na zbadanej próbie obejmującej 20,7% kwoty wydatków z rezerw.

W kontrolowanej jednostce zapewniono nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem przekazanych dotacji. W prawidłowo ustalonych kwotach i w terminach umożliwiających pełną realizację zadań zleconych przekazano gminom dotacje na prowadzenie rejestru wyborców, przeprowadzenie wyborów do Sejmu i Senatu oraz przeprowadzenie uzupełniających wyborów samorządowych (w toku kadencji), co stwierdzono na podstawie zbadanych 18,9% udzielonych dotacji (w łącznej kwocie 1 652,5 tys. zł).

Prawidłowo prowadzono w Delegaturze księgi rachunkowe – nie stwierdzono błędów w zakresie poprawności formalnej zapisów i dowodów księgowych, jak również błędów mających wpływ na dane wykazane w sprawozdaniach.

Sprawozdania Delegatury za 2019 r. sporządzono prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, a system kontroli zarządczej zapewniał właściwy nadzór nad sprawozdawczością.

### IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe<sup>6</sup> kontrolowanej działalności

OBSZAR

#### 1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W Delegaturze nie planowano dochodów budżetowych na 2019 r. Zrealizowane dochody w kwocie 0,3 tys. zł uzyskano w wyniku zwrotu przez Gminę Biała dotacji wykorzystanej w 2018 r. niezgodnie z przeznaczeniem. W 2018 r. dochody

<sup>4</sup> W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

<sup>5</sup> Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

<sup>6</sup> Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

(w kwocie 0,5 tys. zł) osiągnięto natomiast z tytułu wpłaty należności budżetowej powstałej w wyniku otrzymania faktury korygującej, będącej rozliczeniem 2017 r. oraz zwrotu nadpłaconych składek na ubezpieczenie społeczne.

Uzyskane w 2019 r. środki zostały przekazane 27 lutego 2019 r. na centralny rachunek dochodów budżetu państwa. Na koniec 2019 r. nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

(akta kontroli str. 281, 457, 532-544, 553-554)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

## 2. Wydatki

### 2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu  
faktycznego

Wydatki Delegatury w 2019 r. wniosły 11 357,7 tys. zł, w tym 9 771,1 tys. zł ze środków rezerwy celowej, w czterech rozdziałach: a/ 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa* – 1 580,5 tys. zł (tj. 13,9% wydatków ogółem), b/ 75108 *Wybory do Sejmu i Senatu* – 4 965,5 tys. zł (tj. 43,7% wydatków ogółem), c/ 75109 *Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie* – 138,5 tys. zł (tj. 1,2% wydatków ogółem), d/ 75113 *Wybory do Parlamentu Europejskiego* – 4 673,1 tys. zł (tj. 41,2% wydatków ogółem).

Wydatki w odniesieniu do planu po zmianach (wynoszącego 12 986,7 tys. zł) wykonano w 87,5%. Realizacja na tym poziomie wynikała przede wszystkim z niższego od założonego poziomu wykorzystania środków na wydatki bieżące – o 1 379,4 tys. zł (tj. o 34,7%) oraz środków na dotacje – o 240 tys. zł (tj. o 2,7%). Niższe wykonanie planu wydatków bieżących było w szczególności efektem uzyskania niższych niż zakładano cen usług i dostaw w wyniku prowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, a także z braku konieczności poniesienia niektórych wydatków (w tym niższych wypłat wynagrodzeń urzędników wyborczych – zakładano bowiem, że urzędnicy wyborczy będą pracować przez dwa miesiące, a z zaakceptowanych przez komisarzy wyborczych rozliczeń z wykonywanych prac wynikało, że pracowali krócej). Niższe niż planowano wydatkowanie środków na dotacje wynikało z kolei z braku konieczności ponoszenia przez gminy dodatkowych kosztów (w tym wynajmu magazynów i transportu depozytów dokumentów dotyczących przeprowadzonych wyborów).

W porównaniu z 2018 r. wydatki w 2019 r. były niższe o 40,5 tys. zł (tj. o 0,4%).

(akta kontroli str. 375-382, 386-387, 429-452, 486, 493, 634-637, 639-651)

#### Blokowanie wydatków

Zgłoszenia nadmiaru posiadanych środków (w rozdziale 75108 *Wybory do Sejmu i Senatu* w kwocie 1 286 tys. zł, stanowiącej 9,9% planowanych wydatków kontrolowanej jednostki) dokonano w systemie Trezor 27 grudnia 2019 r. Kwota ta została zablokowana decyzją Szefa Krajowego Biura Wyborczego z 30 grudnia 2019 r.<sup>7</sup> na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Blokada nie wpłynęła na zadania Delegatury – ich realizacja z tego powodu nie została ograniczona, wstrzymana lub zaniechana w całości.

Dyrektor wyjaśnił, że *decyzję o zgłoszeniu do zablokowania wydatków w rozdziale 75108, dotyczących wyborów do Sejmu RP i Senatu RP, podjęto po zakończeniu*

<sup>7</sup> Nr 11.4143.12.3.2019.BD.

*finansowania wszystkich zadań związanych z tymi wyborami, których prawomocność Sąd Najwyższy stwierdził 23 grudnia 2019 r.* Dyrektor wskazał też, że wniosek o blokadę złożono w dniu otrzymania dyspozycji od Dyrektora Zespołu Finansowego Krajowego Biura Wyborczego. Nadmiar posiadanych środków wynikał z przyjętych w Krajowym Biurze Wyborczym zasad kalkulacji planowanych wydatków (wskaźniki kwotowe odnoszone m.in. do liczby mieszkańców/wyborców, liczby obwodów wyborczych, szacownego zaangażowania urzędników wyborczych), uzyskanych oszczędności oraz zwrotu części dotacji przez gminy.

(akta kontroli str. 429-452, 486, 493, 496-499, 634-638)

W 2019 r. Delegatura nie planowała, ani też faktycznie nie dokonywała wydatków majątkowych. Nie realizowała też wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 417, 486, 493-495)

### **Rezerwy celowe**

W planie finansowym na 2019 r. ujęto środki z rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 17 *Środki na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum*) w łącznej wysokości 11 385,4 tys. zł (w tym: a/ w rozdziale 75108 – 6 335,6 tys. zł z przeznaczeniem<sup>8</sup> na wybory do Sejmu i Senatu, b/ w rozdziale 75109 – 193,7 tys. zł z przeznaczeniem na wybory samorządowe w toku kadencji, przekazanie depozytów z wyborów do Archiwum Państwowego oraz wynagrodzenia urzędników wyborczych; c/ w rozdziale 75113 – 4 856,1 tys. zł z przeznaczeniem<sup>9</sup> na wybory do Parlamentu Europejskiego<sup>10</sup>).

O przyznanie środków z rezerwy celowej w każdym przypadku wnosił Dyrektor, składając w systemie TREZOR wnioski o wydanie decyzji budżetowej na 2019 r. i dokonanie zmian w budżecie państwa, a po jej otrzymaniu dokonywał stosownej zmiany w planie finansowym kierowanej przez siebie Delegatury.

Wykorzystano łącznie 9 771,1 tys. zł środków pochodzących z rezerwy celowej, tj. 75,2% planu po zmianach. Środki te wykorzystano na organizację wyborów, w tym głównie na dotacje dla gmin (8 553,8 tys. zł) i wynagrodzenia bezosobowe urzędników wyborczych, a także na zakup usług pocztowych i wysyłki druków bezosobowych oraz usług drukarskich, w tym dotyczących kart do głosowania, informacji o wyborach i wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych. Dyrektor odnosząc się do niewydatkowania kwoty 918 tys. zł w § 4000 wyjaśnił, że wynikało to *głównie z mniejszych niż wstępnie planowano wydatków na pokrycie kosztów druku kart do głosowania i transportu kart do głosowania, a także mniejszych wydatków na pokrycie kosztów informacji o wyborach, a kwoty 368 tys. zł w § 4170 – z mniejszych wydatków poniesionych na wynagrodzenia urzędników wyborczych.* Dyrektor wskazał, że *doświadczenia obu akcji wyborczych z 2019 r. przełożyły się na kwoty preliminowanych środków na wybory Prezydenta RP w 2020 r., przez co, Krajowe Biuro Wyborcze w Warszawie zmieniło sposób ustalania wskaźników dla takich zadań.*

Badanie wydatkowania środków z rezerwy celowej w łącznej kwocie 2 026,8 tys. zł (1 589,1 tys. zł dotacji udzielonych 18 gminom i 437,7 tys. zł pozostałych wydatków - tj. 20,7% wydatków z rezerwy) nie wykazało nieprawidłowości – środki te wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 429-430, 489, 567-581)

<sup>8</sup> Decyzja Ministra Finansów znak MF/FS3.4143.3.162.2019.MF.3307 z 14 sierpnia 2019 r.

<sup>9</sup> Trzy decyzje Ministra Finansów zwiększające plan finansowy Delegatury w łącznej kwocie 5 363 tys. zł (znak MF/FS3.4143.3.46.2019.MF.590 z 12 marca 2019 r., znak MF/FS3.4143.3.68.2019.MF.789 z 1 kwietnia 2019 r. i znak MF/FS3.4143.3.101.2019.MF.1474 z 10 maja 2019 r.) oraz jedna decyzja zmniejszająca plan finansowy o kwotę 506,9 tys. zł (znak MF/FS3.4143.3.68.2019.MF.789.K03 z 14 października 2019 r.).

<sup>10</sup> W tym 22,7 tys. zł z przeznaczeniem na dodatki wyborcze dla pracowników Delegatury.

Zobowiązania na koniec 2019 r. wyniosły 78,2 tys. zł i były o 21,1% wyższe od zobowiązań na koniec 2018 r. (wynoszących 64,6 tys. zł). Dominującą pozycję (75,1 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi.

Pozostałe zobowiązania ujęte w § 4220, § 4260, § 4300 i § 4360 w łącznej kwocie 3,1 tys. zł z tytułu zakupu w 2019 r. energii elektrycznej, energii cieplnej, wody, usługi eksploatacji węzła ciepłowniczego oraz usługi telekomunikacyjnej, udokumentowane zostały fakturami otrzymanymi w styczniu 2020 r. z terminami płatności przypadającymi w styczniu i lutym 2020 r.

W 2019 r. w Delegaturze nie występowały zobowiązania wymagalne oraz nie opłacano odsetek z tytułu nieterminowych płatności.

(akta kontroli str. 486, 491)

### Wydatki bieżące

Wydatki bieżące Delegatury w 2019 r. wyniosły 2 594,4 tys. zł, co stanowiło 65,3% planu po zmianach (wynoszącego 3 973,8 tys. zł). Były one wyższe niż w roku poprzednim o 139,9% (tj. o 1 512,8 tys. zł), co spowodowane było wzrostem wydatków na wynagrodzenia urzędników wyborczych, jak również różnicami w sposobie finansowania zadań w ramach wyborów przeprowadzonych w 2018 r. i 2019 r. – część wydatków, poniesionych przez Delegaturę w 2019 r. w grupie wydatków bieżących, w roku poprzednim została zrealizowana przez jednostki samorządu terytorialnego ze środków dotacji. Główną pozycję wydatków bieżących stanowiły wydatki na wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi, które w 2019 r. wyniosły 1 112,9 tys. zł, tj. o 19,2% więcej niż w 2018 r. (w którym wyniosły one 933,8 tys. zł), a także wydatki na wynagrodzenia bezosobowe, w tym na wynagrodzenia komisarzy wyborczych, urzędników wyborczych oraz pełnomocników Rejonowej Komisji Wyborczej (kwota 1 007,3 tys. zł, tj. o 384,8% więcej niż w 2018 r., kiedy to wyniosły one 207,8 tys. zł). Delegatura dysponowała 11,5 etatami, z których w 2019 r. wykorzystano przeciętnie 10,23 etatu (zatrudniając 11 osób, w tym jedną na 1/2 etatu). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2019 r. wyniosło 7 193,3 zł, tj. o 10,7% więcej niż w roku poprzednim (w którym to wyniosło ono 6 500,8 zł). Wynikało to ze wzrostu wynagrodzeń w Krajowym Biurze Wyborczym oraz z przyznanych dodatków wyborczych. W 2019 r. wydatki na wynagrodzenia były zgodne z planem finansowym.

(akta kontroli str. 272-274, 394-405, 411, 417)

W 2019 r. świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 7,7 tys. zł, w tym 4,8 tys. zł poniesiono na diety wypłacone członkom Okręgowej Komisji Wyborczej i Rejonowej Komisji Wyborczej, a 2,9 tys. zł na dopłatę do zakupu okularów korekcyjnych przez pracowników.

(akta kontroli str. 274)

W 2019 r. w Delegaturze nie ponoszono wydatków związanych z umowami zawartymi z agencjami pracy czasowej, jak też z umowami zlecenie trwającymi sześć miesięcy lub dłużej, lub powtarzanymi nieprzerwanie przez ten okres.

(akta kontroli str. 411)

Szczegółowym badaniem objęto 45 pozycje wydatków na kwotę 483,3 tys. zł, co stanowiło 18,6% wydatków Delegatury bez dotacji dla gmin wynoszących 2 602,1 tys. zł i 4,3% wydatków Delegatury ogółem w 2019 r. Próbkę wybrano z zapisów konta 130 *Rachunek bieżący jednostki* w liczbie 24 pozycji pozapłacowych wydatków bieżących w łącznej kwocie wynoszącej 346,5 tys. zł, wylosowanych metodą monetarną (MUS)<sup>11</sup> oraz 21 pozycji wydatków na

<sup>11</sup> Z wyłączeniem wydatków poniżej 500 zł

wynagrodzenia bezosobowe (§ 4170) w łącznej kwocie 136,8 tys. zł dobranych w sposób celowy. Badanie wykazało, że wydatków tych dokonano: a) terminowo i z zachowaniem zasad wynikających z art. 44 ust. 3 pkt 1 i pkt 3 oraz z art. 162 ustawy o finansach publicznych, tj. zgodnie z planem finansowym, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów; środki przeznaczano na zakupy i usługi służące funkcjonowaniu Delegatury, w tym m.in. na zakup materiałów i akcesoriów biurowych, usług drukowania informacji wyborczych oraz zakup usług informatycznych na potrzeby wyborów i obsługę biurową wyborów; b) zakupów dokonywano z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych<sup>12</sup>, na podstawie art. 4 pkt 8 tej ustawy, tj. ze względu na wartość zamówień (poniżej równowartości 30 tys. euro), a w jednym przypadku na podstawie art. 4 pkt 5c lit. d ww. ustawy, z uwagi na przedmiot zamówienia (zakup usługi druku kart wyborczych); c) po kontroli kompletności i prawidłowości dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, wynikającej z zasad ustalonych przez Dyrektora w ramach systemu kontroli zarządczej.

(akta kontroli str. 489)

Badanie realizacji 22 zamówień o wartości 350,6 tys. zł wykazało, że zamówienia zostały udzielone w ramach zapytań ofertowych, przy zachowaniu zasad ustalonych przez Szefa Krajowego Biura Wyborczego dla zamówień publicznych<sup>13</sup>, do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki. Dyrektor przekazał do Zespołu Zamówień Publicznych Krajowego Biura Wyborczego informację o łącznej wartości netto zamówień publicznych 20 stycznia 2020 r., to jest w terminie umożliwiającym sporządzenie przez Krajowe Biuro Wyborcze rocznego sprawozdania dla Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

(akta kontroli str. 106-127, 489, 1022-1024)

## Dotacje

Na dotacje celowe dla gmin w 2019 r. wydatkowano łącznie 8 755,5 tys. zł, tj. 97,3% planu po zmianach (8 995,5 tys. zł), w tym: a/ w rozdziale 75101 – 201,7 tys. zł na prowadzenie rejestru wyborców, b/ w rozdziale 75108 – 4 297,4 tys. zł na wybory do Sejmu i Senatu, c/ w rozdziale 75109 – 78,5 tys. zł na samorządowe wybory uzupełniające, d/ w rozdziale 75113 – 4 177,9 tys. zł na wybory do Parlamentu Europejskiego.

(akta kontroli str. 486, 583)

Badanie przyznania i rozliczenia dotacji celowych udzielonych 18 gminom na prowadzenie rejestru wyborców oraz na organizację i przeprowadzenie wyborów w kwocie 1 652,5 tys. zł (tj. 18,7% przekazanych w 2019 r., wynoszących 8 841,2 tys. zł) wykazało, że: a/ przy wyliczeniu dotacji stosowano wskaźniki kalkulacyjne ustalone przez Szefa Krajowego Biura Wyborczego, b/ gminy otrzymały dotacje w terminach umożliwiających pełną realizację zadań, c/ gminy na wniosek Delegatury przedstawiły *Informacje z wykorzystania dotacji na zadania zlecone gminie w wyborach* stanowiące rozliczenia otrzymanych dotacji celowych, d/ pracownicy Delegatury weryfikowali złożone ww. informacje, e/ gminy złożyły sprawozdania Rb-50 PD i Rb-50 PW, f/ wykorzystano 1 626,6 tys. zł,

<sup>12</sup> Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

<sup>13</sup> W tym w szczególności zasad ustalonych w zarządzeniu nr 24/2018 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z 8 października 2018 r. w sprawie udzielania przez Krajowe Biuro Wyborcze zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, zarządzeniu nr 21/2019 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 4 czerwca 2019 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie udzielania przez Krajowe Biuro Wyborcze zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz zarządzeniu nr 29/2019 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 10 września 2019 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie udzielania przez Krajowe Biuro Wyborcze zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych

g/ niewykorzystane środki, w łącznej kwocie 25,9 tys. zł, gminy zwróciły przed 31 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 584-686)

Nadzór nad prawidłowością wykorzystania środków z dotacji odbywał się przez weryfikację przekazywanych przez gminy *Informacji z wykorzystania dotacji na zadania zlecone gminie w wyborach* oraz sporządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego sprawozdań Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami. W przypadku nieścisłości lub braku danych w przekazywanych rozliczeniach pracownicy Delegatury występowali do gmin o dodatkowe wyjaśnienia lub korekty informacji. Ponadto prowadzony był nadzór nad rzeczową realizacją zadań finansowanych dotacjami przekazanymi przez Delegaturę, a także przeprowadzono siedem kontroli prawidłowości prowadzenia rejestru wyborców oraz sporządzania spisu wyborców. Stwierdzone w tych kontrolach nieprawidłowości oraz wydane zalecenia nie dotyczyły sposobu wykorzystania środków z dotacji.

(akta kontroli str. 584-686)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

## 2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu  
faktycznego

W 2019 r. kontrolowana jednostka nie planowała ani też faktycznie nie dokonywała wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 495)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez kontrolowaną jednostkę planu finansowego w zakresie wydatków na 2019 r. Wydatkowanie środków finansowych następowało w ramach planu finansowego Delegatury, a środki pochodzące z rezerwy celowej wydatkowano zgodnie z ich przeznaczeniem. Głównym rezultatem zrealizowanych w Delegaturze w 2019 r. zadań finansowanych ze środków publicznych było przygotowanie i przeprowadzenie, na terenie jej właściwości miejscowej, wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów do Parlamentu Europejskiego, a także uzupełniających wyborów samorządowych. Stwierdzono też, że dotacje zostały przekazane jednostkom samorządu terytorialnego w terminach umożliwiających organizację i przeprowadzenie wyborów oraz w prawidłowo naliczonych kwotach. Kontrola wydatków bieżących Delegatury wykazała ich zgodność z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych a także zasadami dokonywania zamówień publicznych.

OBSZAR

## 3. Sprawozdawczość i księgi rachunkowe

### 3.1 Sprawozdania

Opis stanu  
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań jednostkowych KBW Delegatury w Opolu:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz

sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany w Delegaturze system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

(akta kontroli str. 386, 456-460, 555-566)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

### 3.2 Księgi rachunkowe

Opis stanu  
faktycznego

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych KWB Delegatury w Opolu przeprowadzono na próbie<sup>14</sup> 90 zapisów księgowych o łącznej wartości 3 979,6 tys. zł, wylosowanych metodą monetarną<sup>15</sup>, która została uzupełniona 10 zapisami o najwyższej wartości<sup>16</sup>, wyselekcjonowanymi na podstawie przeprowadzonego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych, obejmującego 6 490 zapisów księgowych, a także ośmioma zapisami o łącznej wartości 3,1 tys. zł dotyczącymi zobowiązań nierozliczonych na 31 grudnia 2019 r.<sup>17</sup>

Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych. W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań kontrolowanego dysponenta prowadzone były nieprawidłowo.

Przegląd analityczny zbioru zapisów za okres od 1 stycznia do 29 lutego 2020 r. nie wykazał nieprawidłowości w zakresie księgowania w powiązaniu z datą operacji.

Dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości spełniała wymogi wynikające z przepisów art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości<sup>18</sup>, w tym w szczególności została wprowadzona decyzją kierownika

<sup>14</sup> Badanie szczegółowe zapisów księgowych przeprowadzono w odniesieniu do zapisów na koncie 130 oraz zapisów na kontach związanych z całą transakcją tj. również m.in. na kontach rozrachunkowych. Badaniem objęto łącznie zapisy i dowody księgowe.

<sup>15</sup> Doboru próby dokonano losując metodą MUS z konta 130 *Rachunek bieżący jednostki* subkonta dochodów i subkonta wydatków posiadających szczegółowość paragrafową, z wyłączeniem wydatków dotyczących wynagrodzeń i ich pochodnych (w paragrafach 401-408, 411-413, 418), a także z pominięciem pozycji o wartości bezwzględnej poniżej 500 zł.

<sup>16</sup> Łączna wartość tych zapisów wynosiła 24 450,6 tys. zł. Wśród wybranych pozycji znajdowały się zapisy księgowe dotyczące zaangażowania zryczałtowanych diet dla obwodowych komisji wyborczych, realizacja planu finansowego w październiku 2019 r., realizacji planu finansowego w układzie zadaniowym w październiku 2019 r., środków otrzymanych od dysponenta głównego, dotacji na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Parlamentu Europejskiego – zryczałtowanych diet, rozliczenia wydatków bezpośrednich na poszczególne działania.

<sup>17</sup> Badaniem objęto zobowiązania według stanu na 31 grudnia 2019 r. z wyłączeniem zobowiązań z tytułu wynagrodzeń i ich pochodnych (w paragrafach 401-408, 411-413, 418).

<sup>18</sup> Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.

jednostki i zawiera m.in. określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych, metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, zaktadowy plan kont zawiera wykaz kont księgi głównej oraz przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń. Dyrektor określił wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych<sup>19</sup>. Opisano system służący ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

Salda kont księgi głównej na 31 grudnia 2018 r. zostały prawidłowo wprowadzone do ksiąg rachunkowych 2019 r. jako bilans otwarcia wg stanu na 1 stycznia 2019 r., a obroty dziennika za 2019 r. były zgodne z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej na 31 grudnia 2019 r. System organizacji rachunkowości i zapisy księgowe umożliwiały jednoznacznie powiązanie zapisów w dzienniku ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi. Na dokumentach księgowych naniesione zostały numery pozycji zapisu uwidocznione w księgach rachunkowych i można było w sposób jednoznaczny ustalić dowód stanowiący podstawę zapisu księgowego. Podlegające księgowaniu zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, prawidłowo były udokumentowane, tj. właściwymi co do rodzaju dowodami, w sposób kompletny i przejrzysty. Dowody księgowe, stanowiące podstawę zapisów księgowych, odpowiadały wymogom określonym w ustawie o rachunkowości. Prowadzono formalno-rachunkową i merytoryczną kontrolę. Zawierały wskazanie okresu, którego dotyczyły i podpis stwierdzający ich zakwalifikowanie do ujęcia w księgach oraz dekreację. Zapisy księgowe dokonane zostały w sposób trwały oraz zawierały elementy wymagane przez art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, poprawnie ujęto w księgach rachunkowych na odpowiednich kontach księgi głównej i kontach pomocniczych z uwzględnieniem zasad kwalifikacji wg podziałek klasyfikacji budżetowej, a także zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Zdarzenia te ujęto we właściwych okresach sprawozdawczych, zgodnie z zasadą memoriału i współmierności.

W trakcie kontroli ustalono również, że stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań.

(akta kontroli str. 178-269, 487-488, 490-492, 687-1021)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych, a także prowadzone księgi rachunkowe. Sprawozdania za 2019 r. sporządzano prawidłowo, na podstawie danych wynikających z wiarygodnej ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzanych sprawozdań budżetowych i sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania sporządzano terminowo i stosowanie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w tym zakresie. W wyniku przeprowadzonego przeglądu ksiąg rachunkowych za 2019 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ich prowadzenia, w tym w zakresie dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań.

<sup>19</sup> W Delegaturze użytkowany jest program Finanse Premium.

## V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

## VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.


Prawo zgłoszenia  
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Opole, 26 marca 2020 r.

Kontrolerzy

Rafał Marynowicz  
główny specjalista kontroli państwowej

  
.....  
podpis

Krzysztof Rajczyk  
główny specjalista kontroli państwowej

  
.....  
podpis

Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Opolu  
Dyrektor

  
DIREKTOR  
Delegatury NIK w Opolu  
.....  
podpis  
Iwona Zyman

